

Finansdepartementet
Avdelning för offentlig förvaltning
Konsumentenheten
Henrik Berthels

Remissyttrande

Kvarstad i mål om utdömmande av vite och vissa andra ändringar i marknadsföringslagen

Er ref: R-1025-2019

Vårt diarienumr: Fi2019/00980

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 10 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Allmänna synpunkter

Svensk Handel är avvaktande positiva till förslaget om kvarstad i mål om utdömmande av vite och vissa ändringar i marknadsföringslagen. Vi välkomna de initiativ som tas på det konsumenträttsliga området som gynnar de seriösa näringsidkarna och som får konsekvensen att det försvåras för oseriösa näringsidkare som skaffar sig konkurrensfördelar på otillbörliga sätt. Kvarstad är något som Svensk Handel inte motsätter sig i förhållande till den näringsidkare som är föremål för tillsynen.

Kvarstad i mål om utdömmande av vite och vissa andra ändringar i marknadsföringslagen

Svensk Handel delar uppfattningen om att kvarstad kan vara ett effektivt verktyg för att säkerställa anspråk på exempelvis marknadsstörningsavgift.

Däremot förhåller sig Svensk Handel positivt avvaktande till förslaget om kvarstad förenat med vite. Precis som utredningen presenterar innehåller marknadsföringslagen två slags viten: materiella och processuella. I 26§ MFL fastslås att förelägganden som huvudregel ska förenas med vite om det avser förbud mot viss marknadsföring (förbudsföreläggande), åläggande att lämna viss information vid marknadsföring (informationsföreläggande) samt vid åläggande att tillhandahålla tekniska hjälpmedel. Undantagen från detta är om det

står klart att ett offentligt organ eller en privat aktör kommer efterleva förläggandet (prop. 1970:57 s.91 f.). Numera kan KO besluta om förläggandet ska gälla direkt, det vill säga ett effektivt och kraftigt verktyg.

Som utredningen presenterar ska KO framöver också kunna förena förelägganden och vite med kvarstad. Svensk Handel ser risker med att införa en sådan bestämmelse eftersom det kan få svåra ekonomiska konsekvenser för den näringsidkare som är seriös och vill efterleva regelverket men har fått föreläggande om en viss marknadsföring av KO. Det blir då en oproportionerlig åtgärd att dessutom helt eller delvis frånta näringsidkaren rätten att förfoga över viss egendom. Det kan i vissa fall vara denna egendom som möjliggör rättelse enligt förläggandet.

I SOU 2018:1 s.329 framgår det att materiella viten kan uppgå till höga summor. Precis som utredningen presenterar innebär det att bolag kan få incitament att försöka kringgå myndighetens beslut. Det kan dock även få konsekvensen att bolag som förlorar rätten över en viss bestämd del av egendom kan få problem att fortsätta med verksamheten då de dels drabbas av viten och dels förlorar rätten till en del av egendomen. Rättelse kan ta en viss tid och företagen bör därför få en reell möjlighet att vidta rättelse innan domstol tar beslut om kvarstad.

Det är mot bakgrund av detta av stor vikt att beslut om kvarstad tas med beaktande av företagets karaktär, möjligheter och incitament till rättelse. Eftersom huvudregeln är att ett föreläggande förenas med vite är det rimligt att kvarstad endast döms ut i undantagsfall. Det måste ske med försiktighet så det inte drabbar små näringsidkare som gjort ett misstag.

Om regeln träder ikraft bör den tillämpas restriktivt. Svensk Handel menar att det inte ska gå att bevilja kvarstad i mål om utdömande av vite interimistiskt. Precis som Patent och Marknadsöverdomstolen har kommit fram till i mål PMÖ 10737-16 ska det inte vara möjligt att utdöma kvarstad om det inte finns skäligen misstanke för brott. Svensk Handel delar denna mening.

Upplysningsbestämmelsen i 1 § andra stycket marknadsföringslagen tas bort

Svensk Handel välkomnar alla initiativ som förenklar informationsplikten och bördan för näringsidkare. Eftersom listan i 1 § andra stycket är en upplysningsbestämmelse med en uppräknings av

ett antal lagar som näringsidkaren ska förhålla sig till innebär det inte direkt en minskad informationsplikt för näringsidkaren. Svensk Handel delar uppfattningen att listan i viss mån är svåröverskådlig och att det pedagogiska värdet i viss mån är urholkat. Däremot ställer vi oss frågande till att helt avskaffa bestämmelsen och upplysningslistan då det idag måste konstateras svårt för den lilla näringsidkaren att ta del av den här typen av kompletterande lagstiftning. Att enbart hänvisa näringsidkaren till databassökningar är att göra det för enkelt för sig som lagstiftare. Inte sällan är dessa databassökningar juridiskt komplicerade och kräver en hel del förkunskap för att kunna få fram det resultat som efterfrågas. Mot bakgrund av detta bör det på något sätt framgå av MFL vart näringsidkaren kan hitta information om kompletterande lagar och andra bestämmelser som näringsidkaren ska följa, så som vilken information som ska lämnas till konsument.

Biträde av Konsumentombudsmannen i tvister vid patent- och marknadsdomstolarna

Svensk Handel delar uppfattningen om att det saknas behov av att införa en bestämmelse om att KO får biträda konsumenter i tvister vid patent- och marknadsdomstolarna.

Ändring med anledning av den nya spellagen

Svensk Handel ser ingen problematik i att hänvisningen i marknadsföringslagen till lotterilagen ersätts med en korrekt hänvisning till spellagen.

Ikraftträdande

Svensk Handel har inga invändningar mot att lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

SVENSK HANDEL

Mats Hedenström

Sofia Stigmar